

นายแพทย์วิโชค ไชยชนะอำมรกุล
นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง

การใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ กับกลุ่มอาการของโรคที่พบบ่อย (Common diseases)

กลุ่มอาการไข้หวัด ไอ เสมหะ

1. ยาฟ้าทะลายโจร

สรรพคุณ: บรรเทาอาการหวัด เจ็บคอ

สารสำคัญ: Andrographolide

ขนาดและวิธีใช้: รับประทานครั้งละ 2-4 แคปซูล
วันละ 4 ครั้ง หลังอาหาร และก่อนนอน 5 - 7 วัน

ข้อควรระวัง: หากใช้ติดต่อกัน 3 วัน แล้วไม่ดีขึ้น
ควรหยุดใช้ทันทีและพบแพทย์

ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์ และหญิงให้นมบุตร

อันตราย: ยาต้านการแข็งตัวของเลือด

ยาต้านเกล็ดเลือด และยาลดความดัน

อาการไม่พึงประสงค์: ปวดท้อง คลื่นไส้ ลมพิษ

ทดแทน: ยาบรรเทาอาการไข้ เจ็บคอ

รหัสโรค: J00 (ไข้หวัด), U071, U072 (โควิด)

อ้างอิง: Efficacy of Andrographis paniculata. Nees
for pharyngotonsillitis in adults. J. Med. Assoc.

2. ยาปราบชมพูทวีป

สรรพคุณ: บรรเทาอาการหวัดในระยะแรก แพ้อากาศ

ขนาดและวิธีใช้: รับประทานครั้งละ 2 แคปซูล
วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร

ข้อควรระวัง: ดำรับยารสร้อน ระงับการใช้ในผู้ป่วย
โรคความดัน โรคหัวใจ โรคกระเพาะ กรดไหลย้อน

ดำรับมีการบูร ระงับการใช้เกินขนาดในผู้ป่วยที่มี
ความผิดปกติของตับ ไต หรือทางเดินปัสสาวะ

ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์ ผู้ที่มีไข้ และเด็ก

อันตราย: Phenytoin, Propranolol,
Theophylline, Rifampicin (ดำรับมีพริกไทย)

รหัสโรค: J00 (ไข้หวัด)

อ้างอิง: บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ.2566

